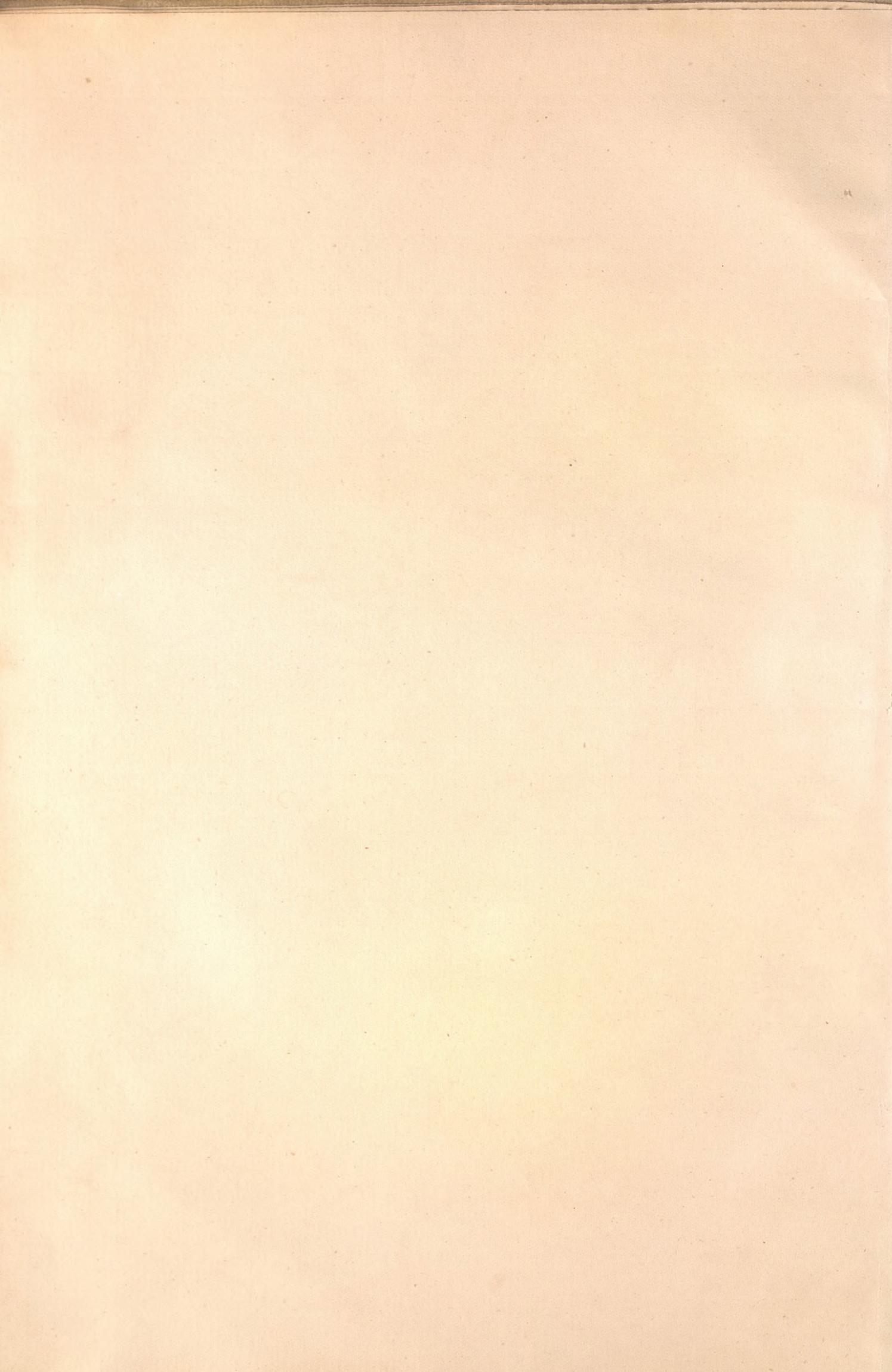

FA 131.025
i 17186584

2976

Tho 65

majoribus suis manu
Petros
marina

demurtae 175

de murtiav.

thomas
cu Bedo

Duranão
Rationale diuino
rum officiorum

Rationale diuino
rum officiorum

4 52 10
2 2 4
1 1 0

ris may
cu Bedo

thomas
cu Bedo

4 15

73 20
73 23

916 39

thomas
cu Bedo

9 15

9 43

134 15

4 95

4 73

9 12

6 0

7 7 2 2 3

134 15

5 3 5 0 2

9 4 3

9 12

Duranao

cu Bedo

2 7 2 2 3

1 1 1 1 1

5 0

7 7 2 2 3

1 0 1 0 1

5 0

1 2

2 2 2 2 2

2

3 1

3 2 3 2 3

1 7 1 7 1

3 1 3 1 3 1

quart S. studi
quando

112.

120.

130. 6
Bernardo

E

Car A Loyo Belo quez de Betanzos

C Rubrice rationalis diuinorum officiorum.	De introitu misse	xxvij.	Quarta pars misse et primo die	De quinta seria	lxviii
	De accessu sacerdotis vel pontificis ad altare et de processione.	27	cōione sacerdotis	Deserta feria	lxviiii
Probemus. Quicquid sol. 1	De confessione.	28	De perfusione	De sabbato	84
De ecclesia et eius partibus folio	De incenso benedicendo et thuribulū intendo.	29	De postcommunione.	De dominica prima quadragesime.	84
De altari	de osculo altaris et libri.	29	De oratione novissima et de Ite missa est.	de secunda feria.	85
De picturis cordinis et ornamenti ecclesie	de thurificatione.	29	Quare sacerdos bumerum pontificis osculas.	de tercia feria.	85
De campanis	Qualiter episcop' vel sacerdos et ministri ad altare stantur.	30	de benedictione nonnulla.	de quarta feria	lxv
De cimiterio et alijs locis sacris et religiosis.	re debent.	30	de gloria in excelsis	de quinta feria	lxv
De ecclesi deductione.	de kyrialeysom.	30	de salutatione ad populum.	de sexta feria	lxv
De altaris consecratione.	de gloria in excelsis	30	Sunt nonnulli.	de die sabbato.	lxv
De consecrationibus et vniuersitatis.	de salutatione ad populum.	30	de prima	De secunda dominica quadragesime.	lxvii
De ecclesiasticis sacramentis.	de oratione seu collecta.	31	de tertia	de secunda feria.	lxvii
	de epistola	32	de sexta	de tertia feria.	lxvii
	de renerentia post lectaz epis- tolam facienda.	33	de nona	de quarta feria.	lxvii
	de sessione episcopi vel sacerdotis et ministrorum	33	de vespere	de quinta feria.	lxvii
De ministris et ordinib' ecclesiasticis et eorum officiis.	de graduall	33	de completorio	de sexta feria	lxvii
de cantore.	de alleluia	34	Sunt nonnulli.	de sabbato.	lxvii
de psalmista.	de tractu.	34	de prima	de tertia dominica quadragesime.	lxvii
de ostiario.	de psal seu sequentia.	34	de tertia	de secunda feria.	lxvii
de lectorie.	de inuocatione sacerdotis.	35	de sexta	de tertia feria.	lxvii
de exorcista.	de euangelio.	35	de nona	de quarta feria.	lxvii
de acolyto.	de sybolo.	37	de vespere	de quinta feria.	lxvii
de subdiacono.	de secunda parte misse. s. de offertorio	38	de completorio	de sexta feria	lxvii
de diacono.	de manuum ablutione	38	Sunt nonnulli.	de sabbato.	lxvii
de sacerdote.	de pallis corporib'.	39	de euangelio ministrorum circa illi et de patena et de oblationibus populi et clericorum.	de quarta dominica quadragesime.	lxvii
de episcopo.	de oblatione sacerdotis et de omnio ministrorum circa illi et de patena et de oblationibus populi et clericorum.	39	de secunda dominica aduentus.	de secunda feria.	lxvii
	de seda thurificatione	40	de prima dominica aduentus.	de dñica quinta in passione.	xc
	de inclinatione sacerdotis et osculatione altaris et oratione.	40	de secunda dominica aduentus.	de secunda feria.	xc
	xix	40	de tertia dominica aduentus.	de tertia feria.	xc
	xix	41	de quarta feria et ieiunio q'nto temporum	de quarta feria.	xc
	xix	42	de aliis ieiunis	de dominica sexta in ramis palmarum	xc
	xix	43	de officio quarte serie	de secunda feria.	xc
	xix	44	de sexta feria	de tertia feria.	xc
	xix	45	de sabbato	de quarta feria.	xc
	xix	46	de vigilia natalitatis domini.	de quinta feria in cena domini.	xc
	xix	47	de officio natalis dñi.	de diuino huius die off'.	xciiii
	xix	48	de dominica infra octadam natalis domini.	de quinta feria in consecratione olei.	xciiii
	xix	49	de festo circuclionis.	de officio misse huius quintie serie	xcv
	xix	50	de festo epiphanie.	de nudatione altarium.	xcvi
	xix	51	de octava epiphanie.	de die parascene	xcvi
	xix	52	de prima dominica post epiphaniam.	de sabbato scđo pasce.	xcviiii
	xix	53	de secunda dominica post epiphaniam.	Per quē: quid: et quare agnus de cera hiant	100
	xix	54	de tertia dominica	de benedictione cerei	xcix
	xix	55	de quarta dominica	de lectionib' et tractib'	100
	xix	56	de quinta dominica post epiphaniam.	De benedictione baptismi seu fontiu'': vbi etiam agitur de cereis cathecumorum	100
	xix	57	de dominica sexta.	De baptismo: vbi etiam agit de vestibus quas neophyti quarto die deponunt: et de patrib'.	101
	xix	58	de dñica septuagesime	De confirmatione	102
	xix	59	de officio septuage.	De missa	103
	xix	60	de sexagesima.	De scđo die pasche.	103
	xix	61	de quinquagesima.		
	xix	62	de quarta feria in capite ieiuniorum. lxxviii		
	xix	63			

Contra reg. libro en 19 de Septiembre 1774
 Encontro real officio de la iglesia de
 Santiago de Compostela

Zabula

De diurno officio bnius di- el.	De sexta dominica post pen- thecosten.	De sanctis fabiano & seba- stiano	De festo sancti matritij & so- ciorum
de septem diebus post pa- scua	de septia dominica post pen- thecosten	cxxv	cxxv
de secunda feria post pa- scua.	de octava dominica post pe- ninthecosten.	cxxv	cxxv
de tertia feria post pa- scua.	de nona dominica post pen- thecosten.	cxxv	cxxv
de quarta feria post pa- scua.	de decima dñica post pēth- ecosten	cxxv	cxxv
de quinta feria post pa- scua.	de undecima dñica post pen- thecosten	cxxv	cxxv
de sesta feria p ^r pascua.	de duodecima dominica post pēthecosten.	cxxv	cxxv
de sabbato in albis.	de tertia decima dñica post pēthecosten	cxxv	cxxv
Alia expositio dictiorum septe- dierum	de decimaseptima dñica post pēthecosten	cxxv	cxxv
de prima dominica post pa- scua	de decimaseptima dñica post pēthecosten	cxxv	cxxv
de secunda dominica post pa- scua.	de decimaseptima dñica post pēthecosten	cxxv	cxxv
de tertia dominica post pa- scua	de decimaseptima dñica post pēthecosten	cxxv	cxxv
de quarta dominica post pa- scua	de decimasexta dñica post pē- thecosten.	cxxv	cxxv
de dominica quinta rogatio- num.	de decimaseptima dñica post pēthecosten.	cxxv	cxxv
de rogationib ^z	de decimaseptima dñica post pēthecosten.	cxxv	cxxv
de vigilia ascensionis.	de quarta feria quattuor tem- porum septembrib ^z	cxxv	cxxv
De festo ascensionis domi- ni	de quarta feria quattuor tem- porum septembrib ^z	cxxv	cxxv
de dominica post ascensio- nem	de sexta feria quattuor tem- porum septembrib ^z	cxxv	cxxv
de vigilia penthe.	de sabbato	cxxv	cxxv
de die sancto pentheco.	de decimaoctana dominica post pentheco.	cxxv	cxxv
de secunda feria	de decimanona dominica p ^r pentheco.	cxxv	cxxv
de tertia feria	de vigesima dominica post pentheco.	cxxv	cxxv
de quarta feria	de vigesimaprima dominica post pentheco.	cxxv	cxxv
de quinta feria	de vigesimasecunda dñica p ^r pentheco.	cxxv	cxxv
de sexta feria	de vigesimatercia dominica post pentheco.	cxxv	cxxv
de sabbato	de vigesimaquarta domini- ca post penthe.	cxxv	cxxv
de dominica sancte trinita- tis.	de vigesimquinquaginta domini- ca post penthe.	cxxv	cxxv
de prima dominica post pe- ninthecosten.	de vigesimatercia dominica post pentheco.	cxxv	cxxv
de secunda dominica post pe- ninthecosten.	de vigesimatercia dominica post penthe.	cxxv	cxxv
de tertia dominica post pe- ninthecosten.	de vigesimatercia dominica post penthe.	cxxv	cxxv
de quarta dominica post pe- ninthecosten	de vigesimatercia dominica post penthe.	cxxv	cxxv
de quinta dominica post pe- ninthecosten	De scōz festinatibus	cix	cix
C Rubrice septimi libri.			
C Rubrice septimi libri.			
De festo sancti matritij & so- ciorum			
De festo sancti luce enange- liste			
De festo apostolorum symo- nis & inde.			
De festo o ^r uz sanctorum.			
De officio mortorum			
De quatuor cordnatib ^z mar- tyribus			
De beato martio epo.			
De beato adrea aplo.			
De beato nicholao.			
De venerabili Beda presby- tero			
De scō thoma aplo.			
De sanctis stephano Joāne & innocentibus			
De 12. apostolis.			
De euangelistis			
De martyribus			
De cōfessorib ^z			
De virginibus.			
De festo & officio dedicatiōis ecclesie			
C Rubrice octani libri			
De cōputo & calendario & principib ^z ad illa.			
Pars prima de anno solari			
Incipit			
Unde sit annus solaris			
In mense.			
Ptimana.			
In d ^r an.			
Qua ^r ta lunari			
dies c ^r an. aria & quo ^r e			
De regulatō			
De epacta			
De embolismo			
De auro numero			
De termino paschali			
De ciclis			
Eōclusio bnius operis.			
finis			

Prologus

I

Concipit rationale diuinorum officiorum editum per Reverendissimum in christo patrem et dominum dominum Gulielmum duranti dei et apostolice gratia presulem. **M**iniatorem qui cōposuit speculum iuris et patrum pontificale.

Venimus in ecclesiasticis officijs: rebus ac ornamentiis consistunt diuinis plena sunt signis: atque mysterijs: ac singula sunt celesti dulcedine redundantia: si tamen diligenter habeatur inspectiores quod morit mel de petra suggerere: oleumque de durissimo sapo. Quis tamen no-

vit ordinem celi: et rationes ipsius ponet in terra. Scrutator qui ipse maiestatis opprimetur a gloria. Siquidem putus altus est et in quo aqua hauria non habeo: nisi porrigit ille quod in omnibus affluenter: et non improprietate: ut inter medium montium transfluentem hauria aqua in gaudio de fontibus salvatoris. Licet igitur non omnium que a maioribus tradita sunt ratio reddi possit. ff. de legi. l. non oium. xxiiij. q. iiiij. **M**abuchodonosor. in pnci. qz tamē quod in his rōne caret extir pandum est. lxvij. vi. cor. ep̄i. xij. di. oia; iccirco ego Gulielmus duranti sancte Matthei ecclesie sola dei patiētia dictus ep̄us pulsans pulsabo ad hostiū si forte clavis David aperire dignet. ut me introducat rex in cellā vinariā in qua mibi supernū demōstref exemplar quod Moysi fuit in more monstrati: quatenus de singulis que in ecclesiasticis officijs rebus aut ornamentiis cōsistunt: quid significet et figurēt eo valeat reuelare clare et aperte discerere et rōnes ponere: quod linguis infantū facit disertas: cuius spiritus ubi vult spirat divides singulis: put vult: ex de renū. nisi: ad laudē et gloriā trinitatis. **S**ane hic sacramēta pro signis accipimus seu figuris: que siquidē figure non sunt virtutes: sed virtutē signa: quibus tanq̄ scripturis videntes docētur. Signorū aut alia sunt naturalia: alia positiva: de quo et quid sit sacramētum dicetur in quarta parte sub seprima particula canonis super verbo mysteriū fidei. **S**acerdotes igitur et prelari ecclesie quibus datū est nosse mysteria: prout in Luca habent et sacramētorū portatores et dispēsatores existunt. xliij. di. dispensatio. sacramēta intelligere et virtutibus: que per illa significantur: fulgere debet: ut ex eoz luce ceteri similiter illuminentur: aliqui ceci sunt et duces cecoz. extra de renū. nisi Juxta illud propheticum. Obscurantur oculi eoz ne videant. xxvij. di. q. itaq. Sed probdolor ipsi hodie plurimū debis que visu quotidiano in ecclesiasticis cōtractant rebus et p̄ferunt officijs: quid significet. et quare instituta sint modicū apprechēdunt: adeo ut impletū esse ad litterā illud prophetū videat: et erit sicut populus: sic sacerdos Isa. xxiiij. Ferentes siquidē panes propositionis ad mēsam domī atque mysteria que neq̄ intelligunt: neq̄ vidēt: tantū inde nūm̄ iustitia dei iudicio habituri: quādū et iūmēta panes ad usum portantia aliorū. **E**t q̄ ignorātia rōne reddituri sūt in die vindictae et ire: quādoquidē cedri paradisi tremebūt: quid ergo faciet virga deserti: eis enī per prophetā dicit. Ipsi vero non cognoverunt vias meas quibus iuraui in ira mea si introibūt in re quiem meā. **S**iquidē liberaliū atque quarūlibet artū, professores nude forte et incolorate in illis plerūq̄ cōtentā sara gunt causis et rōnibus vestire fulcire: atque colorare. Pictores quoq̄ ac quilibet mechanici seu opifices in quibuslibet operz suoz varietatibus: studēt verisimiles rōnes et causas reddere: et in p̄ceptu habere. Sed et fin ipsas mundanas leges turpe est patrītio et causas tractāti ignorare ius in quo versatur. ff. de ori. iu. l. q. post hos. Atque licet sacerdotibus scientia sit valde necessaria ad doctrinā. extra de here. cū ex iniuncto. xxvij. di. sedule. non est tamen simplicibus sacerdotibus etiā a scolasticis derribendū. xxiiij. di. quis. iuxta illud. **D**uis non detrahēs. vnde fini Augu. non irridebūt si for-

te aduertirint aliquos antistites et ministros ecclēsie: vel cū barbarissimis et solēcismis decū inuocare. vel eadem verba que pronūciant non intelligere: perturbatēs distinguere non quia talia corrigenda non sunt: sed quia sunt pie a sc̄ientibus toleranda. Que autem sacerdotes scire debeant in secunda parte sub tractatu de sacerdote dicetur. Porro non videat quod ea que in ecclesiasticis sunt rebus artis officijs figuratiter si antitū quia figure recesserūt: et est tempus hodie veritatis: non quia non debemus iudaizare. extra de sacra vnc. in fi. Sed licet re haec figure: quaz hodie: veritas apparuit: recesserint: tamen adhuc multiplex veritas latet: quaz non videntur: propter quod vtitur ecclēsia figuris: verbi gratia per vestimenta candida intelligimus aliquo modo decorē animaz nostraz. s. gloriā immortalitatis nostre: quā videre non possumus mani teste. xxx. q. v. feminine. et in missa a prefatione in anteā chris̄ti passio representat: ut tenacius et fidelius memorietur. de cō. di. q. liquido. **M**orandum autē est quod eoz que in legē p̄tinēt alia sunt moralia: alia mystica. vj. distin. his. q. ita. Moralia sunt que mores informat: et sic intelligēda sunt prout ipsa verba sonant. ut diligēs deū: honora patrē: non occides et huiusmodi. Mystica sunt figuralia: que aliud significant preter id quod littera sonat. Hoc autem alia sunt sacra mentalia: alia ceremonialia. Sacramēta sunt de quibus ratio reddi non potest: quare ad litterā sic precepta fuerunt: ut de circumcisione et de obseruantia sabbati et h̄mōi. Ceremonialia sunt de quibus ratio reddi non potest: quare precepta fuerunt: vñno arabis in boue et asinō seres vestem lino lanaz cōtextam: non seres agrum diverso semine et h̄mōi. Siquidem quantū ad moralia lex non recipit mutationem: sed quādū ad sacramēta et ceremonialia mutata est quo ad superficie littere. **M**ysticus tamē eoz intellectus mutatus non est: vñdenō dicitur lex mutata: quis translato in nos sacerdotio sit translata. extra de cōst̄i. translato. **S**ciendū quoq̄ est quod in diuinis scripturis est sensus historicus: allegoricus tropologicus et anagogicus. Unde fin Boetiū. **O**is diuina auctoritas aut est ex historiali: aut allegorico: aut ex vtrōq̄ cōposita intellectu. Et fin Hierony. debemus diuinā scripturam trifariā scrutari. Primo iuxta litterā. Secundo iuxta allegoriam. s. spūalem intelligentiam. Tertio fin futurop̄ beatitudinem. Historia est significatio vocum ad res. videntur quādores quelibet quod fin litterā gesta sit plano sermone refertur: ut quō populus israeliticus ex egypto saluatus tabernaculū domino fecisse narrat. Et dicitur historia ab h̄istoriā qd̄ est gesticulari. inde histriones. i. gestulariores vocantur quasi histriones. Allegoria est quādo aliud sonat in littera: et aliud in spiritu: ut quādo per vñū factum aliud intelligitur: quod si illud strivibile est simpliciter allegoria si inuisibile et celeste tunc dicitur anagoge. Est etiā allegoria quādo p̄ alienum sermonē alienus status designatur: ut cum christi presentia velecclesie sacramēta verbis vel mysticis rebus designantur. verbi gratia ut ibi. Egredietur virga de radice Jesse. quod aperire sonat. Nasceretur virgo Maria de stirpe David. qui fuit filius Jesse. **M**ysticis verorebus: ut populus ab egyptiaca seruitute per agni sanguinem liberatus: significat ecclēsiam passionē christi a demoniaca seruitute erēptam. Et dicitur allegoria ab aleon grece qd̄ est alienum et goro qd̄ est sensus quasi alienus sensus. Tropologia est cōuersio ad mores: seu moralis locutio: ad correctionem et mox institutionem mystice vel aperite respiciens. **M**ystice ut ibi omni tempore vestimenta tua sint candida: et oleum de capite tuo non deficiat. id est opera tua sint munda. et charitas de mente tua nunquam decidat. et ibi. Operet ut David interficiat in nobis goliam. id est humilitas superbiam. Aperire ut ibi. Frangesurienti panem tuum. et ibi non diligam lingua vel verbo sed opere et veritate. Dicitur autem tropologia a tropo: quod est conuersio et logos: qd̄ est sermo: quasi si conuersus sermo. Anagoge dicitur ab ana quod est sursum: et goge quod est ductio: quasi sursum ductio: vnde sensus ana-

